

Kontrolerzy biletów w Szczecinie z kamerkami. Wszystko jest już gotowe. Co na to Urząd Ochrony Danych Osobowych?

08.01.2025, 13:30, Andrzej Kraśnicki jr

Jeszcze tylko podpis prezydenta Piotr Krzystka pod zarządzeniem i kontrolerzy biletów w Szczecinie rozpoczną pracę z kamerami rejestrującymi ich pracę. Sprawie przyglądał się już prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Decyzja o tym, by szczecińskich kontrolerów biletów w pojazdach komunikacji miejskiej, wyposażyć w tzw. nasobne kamery, zapadła latem 2024 r.

Szarpanina pasażera z kontrolerem w autobusie

Bezpośrednią przyczyną było zdarzenie, do którego doszło w autobusie linii 811 (zastępowała wówczas tramwaje). W czasie kontroli doszło do szarpaniny z jednym z pasażerów, który zachowywał się dość nerwowo. Kontroler użył siły, próbując zatrzymać go w pojeździe. Ostatecznie jednak mężczyzna uwolnił się i oddalił.

Część z tego, co działo się w autobusie, zarejestrowała telefonem jedna z pasażerek. Krótki film wzbudził ogromne emocje, na kontrolerów spadł hejt, były nawet groźby pobicia. Nagranie nie prezentowało całego zdarzenia, stąd decyzja, by kontrole były rejestrowane w sposób, który z powodzeniem sprawdza się w policji. Patrolujący ulice funkcjonariusze mają przymocowane do uniformów niewielkie kamery, które rejestrują przebieg ich interwencji.

Świadomość, że wszystko jest rejestrowane, może też wpływać na spokojniejsze zachowanie osób, które policjanci z jakichś powodów sprawdzają.

Kamery dla kontrolerów biletów w Szczecinie

- Technicznie już do wprowadzenia kamer jesteśmy przygotowani - mówi Kacper Reszczyński, rzecznik Zarządu Dróg i Transportu Miejskiego, który zatrudnia kontrolerów (są niecałe 23 takie etaty). - Mamy 30 kamer nasobnych i związane z nimi urządzenia. Kamer jest 30, bo zakładamy zatrudnienie większej liczby kontrolerów. Właśnie poszukujemy kandydatów.

Całość ma działać tak, jak w policji. Kontrolerzy nie będą mieli dostępu do nagrań. Po powrocie do siedziby [ZDiTM](#) będą wkładać kamery do stacji dokujących, które skopiują materiał na odpowiednio zabezpieczony serwer.

- Dostęp do nagrań będzie miało dosłownie kilka osób - mówi Kacper Reszczyński. - Wykorzystywane będą tylko do rozstrzygnięcia spornych sytuacji.

Cały system był przygotowywany z uwzględnieniem ustawy o ochronie danych osobowych, chociaż utrwalanie wizerunku pasażerów tramwajów i autobusów, nie jest czymś nowym. W Szczecinie pojazdy wyposażone są w kamery rejestrujące obraz z różnych części pojazdu. Monitoring był wykorzystywany np. w razie poszukiwania sprawców dewastacji.

Kamery kontrolerów a ochrona danych osobowych

Kamery u kontrolerów to jednak coś zupełnie nowego.

Na pojazdach pojawią się odpowiednie piktogramy uprzedzające o rejestracji obrazu i dźwięku w czasie kontroli biletów - mówi Kacper Reszczyński.

Będą to piktogramy nowe, obok tych już istniejących, uprzedzających o monitoringu w pojeździe. Wewnątrz pojazdów są też odpowiednie informacje o tym, kto przetwarza dane osobowe, bo do takich zalicza się wizerunek pasażerów.

Szczecińscy radni w autobusie B. Przy drzwiach piktogram informujący o monitoringu Fot. Cezary Aszkiełowicz / Agencja Wyborcza.pl

Co istotne, sprawie przyglądał się już Urząd Ochrony Danych Osobowych. Nie chodziło o konkretny, szczeciński przypadek, ale generalnie o stosowanie kamer przez kontrolerów biletów. Sprawa jest dość nowa i oparła się nawet o Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Tam bowiem trafiło pytanie prejudycjalne ze Sztokholmu, gdzie kontrolerzy kamery posiadają. Chodzi - mówiąc w uproszczeniu - o to, na jakiej podstawie prawnej jest to możliwe.

Mirosław Wróblewski, prezes polskiego UODO, wystąpił w październiku 2024 r. do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem, by Polska przystąpiła do udziału w postępowaniu przed TSUE. W swoim stanowisku prezes UODO uzasadnia: "W polskim

prawie krajowym nie ma przepisów, które wprost regulowałyby używanie kamer nasobnych przez kontrolerów biletów. Takie użycie nie jest również zakazane".

Prezes zaznacza przy tym, że istnieje obowiązek poinformowania pasażerów o takiej formie monitoringu, ale kontroler nie musi tego ogłaszać wraz z informacją o rozpoczęciu kontroli biletów. "Obowiązek informacyjny w przypadku przetwarzania danych za pomocą kamery nasobnej może zostać spełniony, np. poprzez odpowiednie oznakowanie" - napisał prezes.

Pełna treść stanowiska jest dostępna na stronie UODO.

Kiedy zaczną się kontrole z kamerami

ZDiTM na razie nie jest w stanie podać konkretnego terminu uruchomienia kamer kontrolerów. Zapewnia jednak, że wdrożenie tego rozwiązania to już tylko czysta formalność. Zarządzenie w tej sprawie jest już gotowe, wymaga tylko złożenia pod nim podpisu prezydenta Szczecina Piotra Krzystka.

Redagował Jerzy Połowniak